

HRAD KAŠPERK

VÝROČNÍ ZPRÁVA ZA ROK 2021

Mgr. Václav Kůs
hrad Kašperk, únor 2022

OBSAH

Představení jednotky	3
Provozování a správa hradu	3
 Lidé na hradě	
• Délka turistické sezony	4
• Návštěvnost v roce 2021	4
• Personální obsazení hradu	4
 Programy pro veřejnost	5
• Prohlídky hradu	5
• Program výměny průvodců	7
• Prohlídky v kostele sv. Mikuláše	7
• Divadlo	8
• Koncerty	9
• Dny šumavského trojhradí	11
• Výstavy	11
• Speciální tematické prohlídky	12
• Aktivity na nádvoří	12
• Pronájmy, svatby	13
 Propagace a komunikace	14
• Šumavské trojhradí	14
• Vnější komunikace	14
• Asociace nestátních otevřených památek	15
• Program Objevuj památky	16
• Webové stránky www.kasperk.cz	16
• Vnitřní komunikace	17
 Provoz a služby	18
• Zřizovací listina hradu Kašperk	18
• Diplomová práce	18
• Pokladní systém a statistiky prodejů	19
• Kooperace s městem a jeho organizacemi	21
• Dodavatelé, zboží	21
• Změny a inovace v návštěvnickém provozu	22
 Stavební práce, památková obnova	23
• Údržba, památková obnova	23
 Hospodářské výsledky	25
• Zhodnocení finančního hospodaření	25

..

Představení jednotky

Vlastníkem a provozovatelem hradu Kašperk je Město Kašperské Hory. Jedná se o nemovitou kulturní památku s rejstříkovým číslem 17972/4-3038. Zčásti jde o klasický hrad, zčásti o udržovanou zříceninu gotického strážního hradu ze 14. století. Hrad je situován na severozápadním výběžku hory Ždánov, cca 3 km severně nad Kašperskými Horami.

Hrad Kašperk nemá právní subjektivitu, jedná se o organizační složku města. Příímým zástupcem vlastníka je vedoucí památkového objektu neboli kastelán hradu, který společně s provozním vedoucím, hlavní průvodkyní a pokladní tvoří správu hradu.

Hrad Kašperk je pravidelně zpřístupněn pro turisty s rozmanitou programovou nabídkou. Průměrná roční návštěvnost od roku 1997 je 46.518 platících návštěvníků. Na rozdíl od mnoha jiných památkových objektů Kašperk nemá zpoplatněn vstup na nádvoří. Do celkové návštěvnosti se tedy započítávají pouze turisté, kteří si zakoupí vstupenku na komentovanou prohlídku hradu. Zvlášť jsou evidováni také diváci a posluchači kulturních akcí.

Provozování a správa hradu

Památková péče

Dle platného zákona č. 20/1987 Sb. o státní památkové péči je vlastník kulturní památky povinen na vlastní náklad pečovat o její zachování, udržovat ji v dobrém stavu a chránit ji před ohrožením, poškozením, znehodnocením nebo odcizením.

Správa hradu Kašperk pravidelně zajišťuje památkovou záchranu hradního areálu. Hrad Kašperk má zpracován vlastní koncepční dokument plán záchrany kulturní památky a všechny aktivity dotýkající se památkové podstaty objektu provádí po odsouhlasení státní památkové péče.

Od 1. 7. 2017 je správa hradu Kašperk, do té doby jako jedna z organizací městského úřadu, transformována v organizační složku Města Kašperské Hory. Toto opatření bylo provedeno v rámci celkové transformace městských organizací v rámci větší transparentnosti hospodaření a působení. Dalším důvodem bylo umožnění lepších podmínek pro systémový rozvoj organizace. Forma organizační složky byla v případě hradu zvolena především z důvodů daňové výhodnosti.

Návštěvnícký provoz pro veřejnost

Příprava a realizace programů pro veřejnost představuje klíčovou činnost chodu objektu a jeho prezentace navenek. Smyslem je zpřístupnit hradní areál a seznámit návštěvníky hradu s jedinečnou památkou z doby Karla IV. a k tomu nabídnout další doprovodné služby, jako je např. prodej suvenýrů a občerstvení. Další významnou aktivitou jsou kulturní doprovodné programy pořádané na hradě (např. divadla, cyklus oživené historie, koncerty, výstavy).

Lidé na hradě

Délka turistické sezóny

Stejně jako v předcházejícím roce 2020, i v roce 2021 byla turistická sezona ovlivněna světovým šířením viru COVID-19 a s ním souvisejícími nařízeními vlády. Veřejnost tak mohla za bránu teprve 1. května 2021. Tím jsme přišli o provoz během jarních prázdnin, o již druhé Velikonoce a dubnový provoz. Hlavní část návštěvnické sezony trvala od 1. května do 31. října. V zimě byl v roce 2021 hrad otevřen od 28. do 31. prosince (k tomu navíc ještě 1. 1. 2022). Celkem byl hrad veřejnosti otevřen po dobu 163 dní.

Návštěvnost hradu Kašperk v roce 2021

Celková návštěvnost hradu Kašperk za rok 2021 činila **46 185** platících návštěvníků, což je o 732 návštěvníků více, než v roce 2020. Pokud vezmeme v úvahu, že v roce 2021 hrad Kašperk provozoval i komentované prohlídky v kostele sv. Mikuláše (701 návštěvníků), je výsledná návštěvnost let 2020 a 2021 takřka stejná. Stále jsme se však nedostali na stav před pandemií, kdy v roce 2019 činila celoroční návštěvnost 57 243 platících návštěvníků. Stále trvá citelný výpadek jarních školních výprav, protože školy fungovaly až do června na distanční výuce.

Absolutním rekordmanem v denní návštěvnosti byla sobota 31. 7., kdy na hrad zavítalo 923 osob. Je však nutné podotknout, že ten den bylo z důvodu konání oživeného nádvoří zpoplatněn vstup na nádvoří. Nejvyšší denní tržby za vstupné na prohlídky činily dne 3. srpna, a sice 88 890 Kč.

Personální obsazení hradu

Stálí zaměstnanci

kastelán: **Václav Kůs** (bydlištěm na Kašperku)

provozní vedoucí: **Martin Broža** (bydlištěm v Sušici)

hlavní průvodkyně: **Jana Sázavská** (bydlištěm v Sušici)

pokladní hradu: **Klára Staňková** (bydlištěm v Sušici)

údržba: **Pavel Krejčí** (bydlištěm v Hartmanicích)

Do provozu byli na plný úvazek od začátku turistické sezony přijati také tyto dva:

Obsluha grilu **Jan Růžička** a obsluha výdejního okénka občerstvení, **Martin Dadák** (oba bydlištěm v Kašperských Horách).

Sezonní pracovníci

Další pracovní pozice na hradě byly od začátku turistické sezony obsazeny standardně sezonními pracovníky. Ti zastávají role průvodců, obsluhy grilu a občerstvení, prodejců na stánku se suvenýry a příležitostnou pomoc s údržbou nebo úklidem. V sezoně 2021 (květen-říjen) jich na DPP nebo DPČ pracovalo celkem 48, z toho nových jich bylo 12.

Období letních prázdnin (30. 6. – 30. 8.) bylo pro brigádníky rozděleno na čtyři cca čtrnáctidenní turnusy. Nejvíce brigádníků najednou sloužilo v rámci 3. turnusu, (3. - 8. 8.), celkem jich bylo 18. I vzhledem k velké frekvenci kulturních akcí je právě srpen obecně nejvytíženější měsíc. V srpnu 2021 na hradě pracovalo 29 brigádníků.

Pár brigádnických zajímavostí:

- Za celou návštěvnickou sezonu brigádníci dohromady odpracovali celkem 8 776 hodin;
- Průměrný věk byl 28,75 roku;
- Nejmladšímu bylo 17 let;
- Nejstaršímu bylo 57 let.

Programy pro veřejnost

PROHLÍDKY HRADU

Celkem bylo v roce 2021 uskutečněno **1797 komentovaných prohlídek**. Vytištěných vstupenek bylo 19 599 (tzn. jedna vstupenka vytištěná průměrně pro 2,4 člověka).

Pravidelné okruhy

Základní programovou nabídkou jsou hodinové komentované prohlídky s průvodcem. První prohlídkový okruh představuje od roku 2014 **Životě na hradě**. Tematicky zahrnuje výklad věnovaný obecné historii hradu, hospodářskému a všednímu životu, především v období středověku. Okruh vede přes purkrabství do východní věže a zakončen je unikátní audiovizuální projekcí (oživlá kachlová kamna a živá nástěnná malba). Ohlasy a reakce na tyto naše prohlídky jsou stále mimořádně kladné, ne zřídka přímo nadšené. Návštěvnost okruhu Život na hradě byla **24 018** platících osob.

Druhý okruh, Stavba hradu, kterým bylo na hradě prováděno od roku 2012, byl začátkem července 2021 transformován do prohlídky s názvem **Proměny hradu**. Trasa vede purkrabstvím, přízemím východní věže, prostory bývalého paláce a končí v západní věži. Tematicky se zabývá zejména

stavebně-historickým vývojem a novějšími dějinami hradu. Z původní Stavby hradu byly zachovány nejatraktivnější části v podobě reálně působících iluzí vytvořené za pomoci AV projekcí na zdi v interiéru západní věže. Návštěvnost okruhu Proměny hradu byla **12 356** platících osob.

Dětské prohlídky

Od července byly po dvou letech obnoveny také specializované dětské prohlídky pro nejmenší návštěvníky ve věku 6 - 10 let. Pravidelně bylo možné se na ně po předchozí rezervaci vypravit každou středu a sobotu od 11.00 a 14.00 hod. Mottem a zadáním prohlídky se stalo následující:

*„Přispěchej na pomoc zakleté postavě, plň úkoly
a poznávej s ostatními středověký hrad.
Na konci tě čeká možnost nalezení pokladu.“*

Faustovský motiv úpisu ďáblovi děti přivedl k plnění postupně pěti úkolů, přičemž za každý získaly jednu indicii. Po splnění postava v podání průvodkyně spálila ďáblův úpis a děti měly najít truhlu se skutečným pokladem. Každé dítě si odneslo domů nějakou drobnost a průvodkyně podávaly výtečné výkony s empatickým přístupem k malým dobrodruhům. Všechny prohlídky byly v průběhu léta zcela plně obsazeny. Celková návštěvnost dětských prohlídek činila v roce 2021 **1168** osob.

Rezervační mimosezonní prohlídky

Tento typ prohlídek se letos nijak neuplatnil a ani neuskutečnil. Chodit před sezonou komentované prohlídky na rezervaci nešlo kvůli opatřením proti šíření covid-19, kdy jakékoliv setkávání nebo možnost navštěvovat památky, byly vládou zcela zapovězeny. Po sezoně také nebyly mimosezonní prohlídky prováděny, ovšem už z důvodu čerpání dovolených.

Samostatné prohlídky hradu

Koncept, k němuž jsme kvůli vládním opatřením proti šíření covid-19 přistoupili v říjnu 2020, byl ze stejného důvodu nasazen i v roce 2021, konkrétně v květnu, říjnu a prosinci. Zásadní jsou pro nás nadále komentované prohlídky s průvodcem, ovšem v situaci, kdy je nařízen maximální počet osob na jedné prohlídce, je výhodnější zpřístupnit hrad návštěvníkům samostatně po vytyčené trase. Celkem některou ze samostatných prohlídek absolvovalo **3596** platících návštěvníků.

V květnu trasa vedla z purkrabství přes palác do východní věže. Samostatné prohlídky po shodné trase byly uvedeny i v říjnu, kdy zkrácený provoz probíhal od čtvrtka do neděle.

Samostatné prohlídky jsme konečně uvedli i v rámci prosincového provozu mezi svátky. S další vlnou šíření viru covid-19 a zároveň i nástupem nové vlády nebylo jasné, zda opět nedojde ke zpřísnění podmínek pro prohlídky (prosincový provoz se uskutečnil naposled v roce 2019). Zimní prohlídky s ústřední tematikou šumavských Vánoc vedly trasou z purkrabství, přes palác do západní věže. Celkem se na připravenou trasu vypravilo od 28. 12. 2021 do 1. 1. 2022 **3084** platících návštěvníků.

Úprava ceny vstupného

V roce 2021 došlo ke zvýšení vstupného jen u rodinného vstupného, a to z 310 na 350 Kč. Ke zdražení došlo se začátkem sezony. Nadále zůstává cena základního vstupného na 125 Kč a cena sníženého na 100 Kč.

Program výměny průvodců

V roce 2021 byl spuštěn pilotní program výměny průvodců, a to mezi hrady Kašperkem a Svojanovem. První akce svého druhu vzešla z aktivit nově založené Asociace nestátních otevřených památek (ANOPA), iniciativa pak přímo z Kašperku. Výměnný program spočíval ve vzájemné výměně dvou průvodců po dobu jednoho týdne na konci letních prázdnin. Přínos programu je především pro samotné průvodce, kteří si mohou vyzkoušet a poznat návštěvní provoz na jiné veřejně přístupné památce. Pro správy hradů je program dobrou příležitostí porovnat například práci s průvodcovskými texty. Pilotní režim se osvědčil, a pro rok 2022 je záměrem nejen v něm pokračovat, ale i rozšířit tento program i mezi ostatní nestátní památky.

Prohlídky v kostele svatého Mikuláše u Kašperských Hor

Díky vstřícnosti Římskokatolické farnosti v Kašperských Horách byl veřejnosti v hradní režii po téměř deseti letech pravidelně zpřístupněn gotický kostel sv. Mikuláše u Kašperských Hor. S výjimkou nedělí probíhaly denně v určené hodiny komentované prohlídky, a to od 17. července do 31. srpna. Na podzim byl kostel krátce zpřístupněn ještě po čtyři návštěvní dny během Dnů šumavského Trojhradí (25. – 28. 9.). Hodinové prohlídky, během nichž bylo možné navštívit i hřbitovní kapli sv. Anny, absolvovalo celkem 701 návštěvníků. Během léta se s kvalitním výkladem etablovali dva průvodci a do budoucna bychom rádi navázali. Provoz byl rentabilní, průvodci na sebe dokázali vydělat.

V prosinci jsme ve spolupráci se Spolkem Kašpar v kostele sv. Mikuláše uspořádali představení „Popelka nazaretská“ od autora Václava Renče. Během dvou večerů (10. a 11. 12.) přišlo dohromady 82 diváků. Před kostelem byly umístěny mobilní toalety a před kostelem probíhal v hradní režii i prodej drobného občerstvení.

Události, akce

Hrad Kašperk je výhradním pořadatelem všech programů na hradě Kašperk, tj. mj. zajišťuje dramaturgii, produkci, propagaci, organizaci, technické zajištění, atd. Vzhledem k opatřením proti šíření koronaviru a zákazům činnosti bylo možné pořádat kulturní akce teprve od května 2021. Celkem bylo uspořádáno 18 akcí, které navštívilo dohromady 2497 platících. Celková tržba za vstupenky činí 955 200 Kč.

Divadlo

22. – 23. května, Mikulášovy prázdniny (Spolek Kašpar)

První divadlo pod širým nebem v roce 2021 se uskutečnilo na hradě Kašperku. Pódium a hlediště byly postaveny v prostorách bývalého paláce už začátkem května, tedy oproti předcházejícím sezonám výrazně dříve než v obvyklé polovině července. Původně francouzská veselohra (autor René Goscinny) se stala po dlouhých měsících protiepidemických uzávěr skutečnou vzpruhou. Po více jak půlroce bylo najednou možné jít na divadlo. A navíc i sdílet smích s ostatními diváky, jichž za dva dny přišlo celkem 127. V hlavní roli Mikuláše se představil herec Matouš Ruml.

28. – 29. května, Macbeth (Spolek Kašpar)

Macbeth v podání spolku Kašpar byl na Kašperku poprvé uveden začátkem srpna 2020. Květnové počasí však tentokrát přichystalo pro obě představení nevídaně studené počasí. Celou dobu bylo kolem 10° C a znát to bylo i na návštěvnosti, protože za dva dny přišlo 96 diváků.

4. – 5. června, Cyrano (Spolek Kašpar)

Díky takřka letnímu charakteru počasí s příznivými večerními teplotami, známému herci Martinovi Hoffmanovi v titulní roli i rozvolnění covidových opatření přilákalo na dvě představení celkem 425 diváků. Velká divadla v prostorách bývalého paláce, jež běžně patří k vrcholu léta, se tak výjimečně mohly v plném rozsahu a s hojnou účastí uskutečnit už na začátku června.

11. července, Světáci (Schody Sušice)

Ochotnický soubor ze Sušice uvedl Světáky poprvé na Kašperku už v červnu 2020. Se začátkem prázdnin zavítalo na večerní představení odhadem 70-80 diváků (dobrovolné vstupné si vybíral soubor sám). Představení se hrálo na nádvoří, na pódiu před purkrabstvím.

28. – 29. července, Sen noci svatojánské (Městské divadlo Kladno)

Premiérově se uvedl na Kašperku soubor Městského divadla Kladna, jejichž zpracování známé Shakespearovy komedie zapadlo do konceptu **Shakespearovského léta na Kašperku** (tři tituly anglického dramatika o celkem osmi představeních). Dvě představení se setkaly i díky příznivému letnímu počasí s velkým zájmem diváků, jichž přišlo 389. Dojem snad jen trochu kazil lehkovážný přístup souboru, který si s předstihem nepřijel nastudovat specifický prostor hradního paláce. Prakticky se na místě ukázal teprve cca dvě hodiny před premiérou, což poněkud pokazilo naše očekávání.

3. - 5. srpna, Romeo a Julie (Spolek Kašpar)

Obnovená premiéra známé Shakespearovy tragédie se navrátila do prostor bývalého hradního paláce. Na tři představení přišlo celkem 501 diváků. V novém obsazení hrála Julii herečka Tereza Slámová a Romea herec Daniel Pivoda Ondráček. Letní charakter počasí všem třem večerům velmi přál.

6. – 8. srpna, Macbeth (Spolek Kašpar)

Již podruhé v roce 2021 měli diváci možnost zhlédnout hru Macbeth. I tentokrát však byli všichni vystaveni nepřízní počasí, tentokrát v podobě prudkých a vytrvalých dešťů. Druhé představení 7. srpna se dokonce namísto původního dějiště odehrálo na nádvoří, pod přístřeškem při občerstvení. Zcela unikátního a improvizovaného představení se zúčastnilo odhadem 40 diváků, pro něž herci zahráli v hustém dešti Macbetha sice bez kostýmů a řádných světel, ovšem o to víc naplno a zcela seriózně. Namísto hudby celou dobu intenzivně přšelo do kádě. Všem příchozím divákům byla nabídnuta možnost přijít na představení o den později.

Koncerty

19. června, Kladiivo na pýchu, rocková opera

Byť rocková hudba na Kašperku dosud ještě nezazněla, její premiérové uvedení v podobě klatovské rockové opery Kladiivo na pýchu přilákala velké množství posluchačů. Původní námět pochází z Běšin u Klatov a samotná rocková opera byla uvedena také na hradech Rabí, Velharticích a Klenové. Představení se odehrálo za příjemného počasí v horní části nádvoří před purkrabstvím a pro diváky bylo sestaveno improvizované vyvýšené hlediště. Koncertu se zúčastnilo 288 diváků.

12. srpna, Líheň (Ondřej Smeykal, Petr Nikl)

Koncert v prostorách bývalého paláce patřil dvěma originálními českými umělci: světoznámému hráči na původně australský nástroj didgeridoo, Ondřeji Smeykalovi a experimentálnímu výtvarníkovi Petru Niklovi. Představení spočívalo v nevšední kombinaci zvuků didgeridoo a gongu, společně s na místě vytvářenými živými projekcemi na zdi paláce a východní věže. Hudební a zvuková alchymie příchozím

divákům a posluchačům vyjevila zcela nevšední pojetí audiovizuálního umění v prostorách gotického hradu. Koncertu se zúčastnilo 63 diváků.

14. srpna, Tonyho trsátko

(František Hacker z K.T.O., Pacifik, Jitka Vrbová)

Již podruhé na Kašperku vystoupila legendární folková skupina Pacifik, tentokrát již bohužel bez svého frontmana Tonyho Linharta, jenž zesnul v lednu roku 2021. Koncert v roce 2021 byl koncipován jako folkový memoriál na počest Tonyho Linharta, jenž v srpnu 2020 kamsi pod pódium před purkrabstvím upustil své trsátko. Skupinu Pacifik během slunečného a přívětivého podvečera na hradě doprovodily známé tváře folkové scény. Ať to byl František Hacker z K. T. O. nebo věhlasná zpěvačka Jitka Vrbová. Koncertu se zúčastnilo 65 diváků.

27. srpna, koncert Anety Langerové

Letní koncert uvedl známou českou zpěvačku Anetu Langerovou, jež představila své nové album Dvě slunce, a to v doprovodu živé kapely včetně smyčcového tria. Koncertu na nádvoří, kde byla k pódiu před purkrabstvím přistavěna speciální zastřešená scéna, se zúčastnilo 285 posluchačů. Jednalo se o první velký koncert svého druhu na Kašperku.

Dny šumavského Trojhradí

12. – 13. června, Dny šumavského Trojhradí,
téma: obléhání a obrana hradů ve středověku

Společný program věnoval na všech hradech, tzn. na Rabí, Velharticích a na Kašperku. Vedle zahájení tematické venkovní výstavy (viz níže) se v areálu nádvoří uskutečnily komentované ukázky a prohlídky funkčních replik palných zbraní z období od 15. století. Ukázky různých typů zbraní zajistila na všech hradech společnost Lučištinice.cz, s níž všechny tři památky dlouhodobě spolupracují.

25. – 28. září, Dny šumavského trojhradí,
téma: středověké odívání

Na Kašperku trvaly podzimní DŠT hned čtyři dny, během nichž bylo možné seznámit se hlavně se specifiky odívání 14. a 15. století.

- Od soboty byla zahájena venkovní výstava (viz níže);
- V neděli 26. 9. probíhaly speciální komentované prohlídky, jimiž prováděli Lucie a Ondřej Bendovi s družinou pana Buška ze Žampachu. Prohlídky procházely oživeným hradem, v němž se pohyboval kompars v dobových oděvech;
- V pondělí 27. 9. se na nádvoří představil SHŠ Rytíři Žichovice, jenž po celý den předváděl způsoby středověkého vojenského odívání. Návštěvníci si mohli vyzkoušet výzbroj a výstroj, zašermovat si s replikami zbraní nebo zastřílet z kuše nebo luku;
- Úterý 28. září bylo ve znamení historických aktivit na nádvoří. Skupina přátel historie a šermu Gabreta umožnila příchozím vyzkoušet si například ražbu mincí, výrobu pečeti, střelbu z luku, psaní listin ve scriptoriu.
- Ve dnech 27. a 28. září v dolní části nádvoří průběžně vystupovala hudební skupina Benedictus, jež svérázným způsobem interpretovala středověkou hudbu.

Výstavy

12. června – 25. září, venkovní expozice „Na hradby!“

Výstava k jarním Dnům šumavského Trojhradí představila tematiku obléhání a obrany hradů v průběhu středověku. Zabývala se také rolí Kašperku, obecným vývojem obléhacích strojů a proměnou útočných strategií. Jaké typické prvky hrady k obraně používaly? Jakou roli hrál oheň? Jak bylo takové obléhání náročné? Výstavní panely byly umístěny pod osvětleným přístřeškem v dolní části nádvoří.

26. září – 31. října, venkovní expozice „Středověká móda“

Výstava k podzimním Dnům šumavského Trojhradí se zabývala vybranými kapitolami ze světa odívání a módy v období 14. a 15. století. Výstava na volně přístupném nádvoří byla k vidění až do konce návštěvnické sezony, tj. až do konce října.

Speciální tematické prohlídky

23. – 25. července, 19. -21. srpna: Noční prohlídky

I v létě 2021 mohli návštěvníci zavítat na kostýmované noční prohlídky, v nichž nějakou méně známou kapitolu z historie hradu uvedou zejména sami hradní brigádníci. Tentokrát jsme se s novým tématem ocitli v roce 1553, v dobách řevnivých vztahů mezi hradem Kašperkem a měšťany z Kašperských Hor. Zástavní držitel hradu, Ludvík z Tovarů, nečekaně umírá, a správy se dočasně ujímá jeho paní, vdova Zuzana Tvarová. Stojí proti ní radní města, ale i její vlastní hejtmán Kašpar Eichhorn. Ač to tak zprvu nevypadá, paní Zuzana Tvarová nakonec obstojí a prosadí si svou. Každý z večerů se šlo šest prohlídek (20.30, 21.00, 21.30, 22.00, 22.30, 23.00) a v obsazení vedle tří průvodkyň vystupovalo celkem 13 postav. Celkem noční prohlídky navštívilo 1043 návštěvníků.

29. – 30. října: Dětská dobrodružná výprava do hradu

Speciální a interaktivní prohlídky s Karlem Ešnerem a jeho vnukem Filipem pro děti ve věku 7 - 13 let. Z anotace prohlídky: „Interaktivní prohlídka pro děti, při níž je jejich průvodce Karel, doprovázen svým věrným druhem, zbrojnošem Filipem, provede hradem Kašperk. Nechá je nahlédnout do historie nejen hradu samotného. Stejně jako kdysi mladý Karel, budoucí král český, se budou moci přiučit něco z dovedností a zábav středověkých. Jakými byla například střelba z kuše a luku, šerm mečem, ale též tanec, či psaní na skriptoriu a další kratochvíle.“ O prohlídce byl velký zájem, o čemž svědčí hojnost rezervací předem a účast 215 osob (2 dny, 3 prohlídky denně).

Aktivity na nádvoří

Lučištnice.cz, střelnice na nádvoří

I v roce 2021 pokračovala činnost střelnice ve střední části nádvoří. Střelníci i nadále zajišťují lidé z Lucistnice.cz, kteří po celé letní prázdniny umožňují veřejnosti za poplatek vyzkoušet si střelbu na terč hned z několika typů luků nebo kuší. Především mezi dětmi oblíbená aktivita se hodí do kulís gotického hradu.

22. – 23. května, Historie, hudba a divadlo na hradě

V horní části nádvoří si malí i velcí mohli vyzkoušet celou řadu historických aktivit. S Gabretou, skupinou přátel historie a šermu tak mohli: vyzkoušet si ražbu mincí, výrobu pečetí, tvorbu listin ve skriptoriu, střelbu z luku nebo kuše, hod podkovou nebo souboj typu tjost.

Po oba dny hrála pro veřejnost v dolní části nádvoří hudební skupina Subulcus, jež hraje českou středověkou a lidovou, keltskou, slovanskou i svou autorskou hudbu. Neúnavně hráli a bavili návštěvníky celý víkend.

V sobotu večer a v neděli odpoledne uvedl Spolek Kašpar v prostorách bývalého paláce původně francouzskou komedii Mikulášovy prázdniny.

26. – 27. června, Historie a hudba na Kašperku

V průběhu celého víkendu průběžně hrála hudební skupina Elthin, a to v horní části nádvoří. Repertoár mívají složený z duchovních i světských písní českého a evropského středověku.

V horní části nádvoří si malí i velcí mohli vyzkoušet celou řadu historických aktivit. S Gabretou, skupinou přátel historie a šermu tak mohli: vyzkoušet si ražbu mincí, výrobu pečetí, tvorbu listin ve skriptoriu, střelbu z luku nebo kuše, hod podkovou nebo souboj typu tjost.

Od 17.00 byl připraven koncert pod širým nebem v podání hudební skupiny Naboso, jež je složena ze současných i bývalých studentů pražských konzervatoří. Koncert zhatil prudký déšť, avšak skupina alespoň pro pár vytrvalých posluchačů zahrála v přístřešku u občerstvení písně od Zuzany Navarové, Radúzy a dalších.

31. července – 1. srpna, Oživené nádvoří

Víkendové nádvoří bylo ve znamení zejména historického šermu, který předvedly vždy v několika vystoupeních skupiny Gladius, Gabreta a Lorika. V průběhu nepřetržitého programu se také průběžně objevovali hudební skupina Elthin a kejklíř Hubert, kteří bavili malé i velké. Skupina přátel historie a šermu Gabreta umožnila příchozím vyzkoušet si také řadu historických aktivit, jako střelbu z kuše a luku, ražbu mincí z doby Karla IV., souboj typu tjost nebo středověké skriptorium. Vstup na nádvoří byl výjimečně zpoplatněn.

Pronájmy, svatby

Svatební obřady

Na Kašperk se po znovu odmlce znovu postupně navracely svatební obřady. Oproti třem svatbám v roce 2020 se v roce 2021 uskutečnilo celkem 10 sateb. Všechny obřady se uskutečnily v expozici

místnosti purkrabství, část na pódiu venku na nádvoří a jedna svatba dokonce v západní věži. Se začátkem roku byl zvýšen poplatek za obřad na hradě z 3.500 na 4.000 Kč včetně DPH. V ceně je kromě pronájmu místa zahrnuta také lahev sektu na přípitek.

Speciální služby – pronájmy objektu

V roce 2021 byl uskutečněn jediný soukromý pronájem hradních prostor, a sice 3. července (po zavírací době) ve prospěch soukromé oslavy na nádvoří, které se zúčastnilo cca 30 lidí. Na základě schválení Radou města byl za akci zaplacen předem dohodnutý pronájem 10.000 Kč.

Ostatní pronájmy

I nadále je od roku 2020 umístěn v podkroví purkrabství radiolokátor společnosti Sherlog, jež se od roku 1992 specializuje na vyhledávání odcizených vozidel. Zařízení je z areálu hradu a jeho okolí neviditelné, roční nájem činí 7.000,- Kč.

Propagace a komunikace

Šumavské trojhradí

Velhartice, Rabí a Kašperk. Volné sdružení tří šumavských hradů se v roce 2021 nově transformovalo do zapsaného spolku (IČ 09925279). Statutárním orgánem je Zdeněk Svoboda, členové výboru Hana Rudová, Matěj Mejstřík a Václav Kůs, jenž je i místopředsedou. Sídlo Šumavského trojhradí je na Kašperku.

Hlavními událostmi jsou červnové a zářijové Dny šumavského trojhradí. Ústřední téma vždy každý z hradů pojímá originálně po svém. Společné aktivity míří do období méně vytížených návštěvních měsíců, mimo hlavní turistickou sezonu. Poměrně dost návštěvníků navštěvuje během víkendu všechny tři hrady. Aktivity šumavských hradů v roce 2021 finančně podpořil Plzeňský kraj, díky čemuž vznikly nové webové stránky (www.trojhradi.cz) a všechny hrady pořídily tematické vybavení do svých hradních expozic. Velmi důležitá je rozvíjející se interakce mezi správami zúčastněných památkových objektů, výměna zkušeností a nápadů. Jestli jde o městský, nebo státní hrad, nehraje příliš roli.

Vnější komunikace

Způsoby propagace hradu

Propagaci si hrad Kašperk zajišťoval v roce 2021 v co největší možné míře sám. Mezi stěžejní aktivity patří pravidelné rozesílání tiskových zpráv, výroba, tisk a výlep plakátů, pravidelná propagace na sociálních sítích (Facebook, Instagram), aktivní komunikace s redaktory médií. Ať už se jedná o regionální (Český rozhlas Plzeň, Klatovský deník) nebo celostátní sdělovací prostředky (Český rozhlas Radiožurnál, Česká televize, TV Seznam). Pravidelně je možné se dočíst o aktivitách na Kašperku ve vydáních Kašperskohorského zpravodaje. Hojně bylo využíváno ohlašování připravovaných akcí na portálech Kudyznudy.cz (CzechTourism) a Sirkus (Sušické kulturní centrum).

S ohledem na větší počet kulturních akcí v roce 2021 byl mnohem důraznější zřetel kladen na pravidelný výlep plakátů. Každý týden se kastelán vypravil po trase Kašperské Hory, Rejštejn, Čenkovská pila, Srní, Rokyta, Antýgl, Modrava, Filipova Huť, Kvilda, Horská Kvilda, Zadov, Stachy, Zdíkov. Plakáty jsou umísťovány na pravidelně využívané výlepové plochy, rozdávány pracovníkům informačních středisek, na recepcích hotelů a ve frekventovaných restauracích.

Nově vzniklá Asociace nestátních otevřených památek (ANOPA)

V reakci na pandemickou nejistotu vznikla asociace v lednu v Kroměříži, přičemž Město Kašperské Hory je jedním ze zakládajících členů. Asociace vznikla, aby se stala jednotným hlasem provozovatelů nestátních otevřených památek. Ačkoliv je každá z 22 členských památek (stav k 31. 12. 2021) z různého koutu země a každá z památek je odlišná a něčím výjimečná, všichni provozovatelé mají společné cíle. Asociace se snaží hájit jejich práva a ekonomické zájmy, být sdruženou reprezentací vůči státní správě. Členové se vzájemně marketingově podporují, sdílí mezi sebou vlastní zkušenosti. Už první rok společné činnosti přinesl viditelné výsledky:

- Prosazeny byly finanční náhrady pro nestátní památky za rok 2020, a to formou paušálu z rozdílu prodaných vstupenek v roce 2019 za měsíce březen, duben, květen, říjen, listopad a prosinec a v roce 2020 za stejné období. V našem případě se jednalo o rozdíl více než 11 000 návštěvníků, což se rovná přijaté kompenzaci ve výši 1 113 200,- Kč. Program administrovalo Ministerstvo průmyslu a obchodu, dotaci jsme obdrželi na podzim.
- Společný tematický podcast s názvem „Za branou památek“, který průběžně nahrává a zpracovává redaktor Martin Karlík. Celkem v roce 2021 vzniklo 20 dílů o stopáži 11 hodin. Nadále přibývají další díly a propagaci zajišťuje asociace, jednotliví členové i projekt „Objevuj památky“, jež je marketingovou platformou a součástí Asociace.
- Pilotní program výměny průvodců (viz výše) je rovněž pod patronátem Asociace, a vznikl v rámci jejích aktivit.

Členové asociace k 31. 12.:

Brandýs nad Labem (zámek), Červený Hrádek u Jirkova (zámek), Chvalský zámek Praha, Karlova Koruna (zámek), Kašperk, Kladno (zámek), Kost (hrad), Kroměříž (zámek), Ledec nad Sázavou (hrad), Letohrádek Mitrovských Brno, Loučeň (zámek), Náměšť na Hané (zámek), Orlík u Humpolce (hrad), Pecka (hrad), Rosice (zámek), Řitka (zámek), Staré Hrady (hrad a zámek), Svojanov (hrad), Tasice (sklárna), Turnov (synagoga), Valdštejn (hrad), Vildštejn Skalná (hrad), Zruč nad Sázavou (zámek), Žďár nad Sázavou (zámek).

Program „Objevuj památky“

Externí spolupráce na propagaci probíhá také v rámci projektu „Objevuj památky“, kam je Město Kašperské Hory zapojeno od roku 2020. V roce 2021 byl poprvé v tištěné podobě spuštěn věrnostní program „Třetí za polovic, sedmá zdarma“, kam se zapojilo kolem 63 nestátních památek z celé České republiky. „Objevuj památky“ také pravidelně všechny aktivní členy propaguje.

Společný leták hradu Kašperk a MěKIS Kašperské Hory

V roce 2021 ve vzájemné součinnosti navázala správa hradu s pracovníky MĚKIS v Kašperských Horách na tradici společného propagačního materiálu. Barevná skládačka na křídovém papíře byla pro hrad vytištěna v počtu 7500 kusů, podobný počet byl volně k rozebrání i na informačním středisku na radnici. Leták pro návštěvníky představuje zajímavé aktivity na hradě i ve městě. Součástí je i mapka, jež obě místa propojuje po několika trasách. Všechny letáky byly s velkým zájmem turisty rozebrány už do konce září.

Webové stránky kasperk.cz

Správu a administraci webových stránek si dlouhodobě dělá hrad sám, například ve vkládání informací o všech pořádaných událostech. Podle potřeby se aktualizují ostatní informace pro turisty – otevírací doba, vstupné, prohlídkové okruhy, apod. Hrad si spravuje i webové rozhraní, kde jsou k dostání vstupenky na akce v předprodeji (*vstupenky.kasperk.cz*). Veškerý předprodej vstupenek si tedy hrad provozuje také samostatně.

Údaje o návštěvnosti webu www.kasperk.cz

- Celkový počet zobrazených stránek: 383 872;
- Počet návštěv: 108 399;
- Noví uživatelé: 73 527;
- Průměrný počet zobrazených stránek při jedné návštěvě 3,54;
- Průměrná doba trvání jedné návštěvy: 2m 04 s;
- Denní rekordy v počtu návštěv: 25. 12., 1449 uživatelů a 28. 12. 1177 uživatelů;
- Rekord v počtu zobrazených stránek v jednom dni - 28. 7. 4 787 stránek, 25. 12. 4500 stránek;
- Průměrná doba strávená na jedné stránce 49 s

Nejnavštěvovanější části webu www.kasperk.cz:

- Hlavní stránka: 25 %;
- Vstupné a prohlídky: 12 %;
- Akce: 11 %;
- Pro návštěvníky: 5 %

Údaje o návštěvnících webu www.kasperk.cz

- Věk 25 - 34 let: 33,5 %;
- Věk 18 - 24 let: 27,5 %;
- Pohlaví: 54 % muži, 46 % ženy;
- Jazyk: 63 % Češi, anglicky mluvící 5 %, Poláci 4 %, Němci 0,95 %;
- Země: ČR 89%, Polsko 4,06 %, Německo 1,3 %
- Prohlížeč a operační systém: Google Chrome 61%, Apple Safari 16 %, Microsoft Edge 5,3 %;
- Zařízení, z něhož byly stránky navštíveny: mobilní telefon 61 %, počítač 36 %, tablet 3 %

Vnitřní komunikace

Rozpis směn a úkolů

Rozpisy služeb pro stálé i sezonní zaměstnance součinně sestavují vedoucí provozu s hlavní průvodkyní. V případě večerních akcí s předstihem zajišťují pokrytí služeb ve vybraných dnech podle pokynů kastelána. V takových případech, zejména v průběhu léta, funguje směnný provoz. První směna slouží od ranních příprav k otevření do zavírací doby (v létě 18.00 hod.), druhá směna zajišťuje podle domluvy provoz do stanovené večerní hodiny. Cílem je rovnoměrné rozložení pracovních kapacit v rámci sezonního turnusu a možností osobního volna při snaze o zajištění plynulého a profesionálního provozu pro veřejnost.

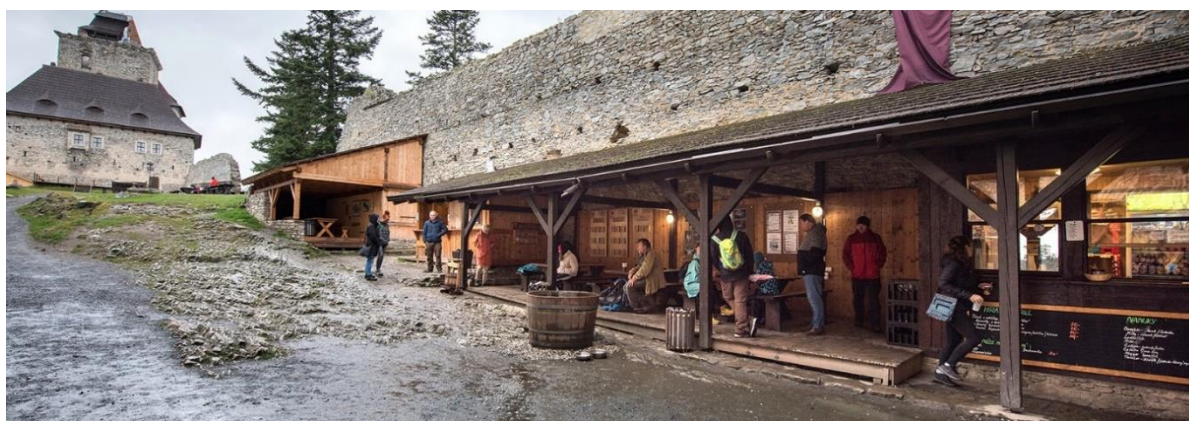
Pracovní doba

V hlavní sezoně začíná ranní příprava hodinu před otevřením hradu. Veškeré úklidy (provozovny, nádvoří, vnitřní prostory jádra hradu, atd.) zajišťují brigádníci nebo stálí zaměstnanci, podle momentální směny. Nadále platí pravidlo volných pondělků, jež velmi usnadnilo vybírání volna brigádníků v hlavní sezoně. Volné pondělky jsou také důležité pro provádění údržby.

Provoz a služby

Provozovny

Umístěné v dolní části nádvoří, sestávají provozovny z hlavní pokladny s doplňkovým prodejem suvenýrů, provozovny občerstvení s výdejním okénkem a samostatné provozovny grilu. Během letních prázdnin jsou suvenýry prodávány zvlášť v samostatném stánku nad grilem. Tím je významně uleveno hlavní pokladně.

Zřizovací listina hradu Kašperk

Zastupitelstvo města schválilo s platností od 13. 9. 2019 novou zřizovací listinu organizační složky města Hrad Kašperk, jež upravuje hlavní účel a předmět činnosti, pravomoci a vymezení činnosti vedoucího organizační složky, zásady hospodaření s majetkem svěřeným do správy, hospodaření a rozpočet organizační složky a statut zaměstnanců vůči zřizovateli.

Diplomová práce o inovacích v hradním provozu

V roce 2021 byla na Ekonomické fakultě Jihočeské univerzity obhájena diplomová práce s názvem „Inovační změny v turisticky zaměřeném subjektu a jejich projevy na lokální úrovni“, jejíž výzkumný záměr se prakticky zabýval inovacemi a vývojem v návštěvnickém provozu hradu Kašperk, a to ve vztahu zejména ke strategickým dokumentům města. Diplomová práce, jejíž autorkou je Mgr. Barbora Oborníková, mimochodem bývalá průvodkyně, si kladla dvě výzkumné otázky:

- 1) *Jaká je souvislost změn na hradě Kašperku a nové zřizovací listiny, která upravuje vztah mezi hradem Kašperk a jeho vlastníkem, městem Kašperské Hory?*
- 2) *Jak může hrad Kašperk svojí činností přispět k naplnění rozvojových dokumentů města?*

Text celé práce je veřejně k dispozici na webu na adrese <https://theses.cz/id/mh15nc/>

Pokladní systém

Od 30. 9. 2019 je v provozu pokladní systém Harsys 6 od společnosti ABX, páteční software hradního provozu pro evidenci skladových zásob, nákupu zboží a jeho následný prodej. Koncem roku 2019 probíhal zkušební provoz, od sezony roku 2020 jede systém v ostrém provozu.

Softwarové rozšíření pokladního systému na verzi Premium umožňuje v prodejním okénku občerstvení distribuci výdejních bonů ve formě lístků s pořadovým číslem objednávky. Díky této inovaci není obsluha grilu více zatížena manipulací s hotovostí, což v mělo i v druhém roce virové epidemie nesporné hygienické přednosti. Prodej všeho sortimentu občerstvení včetně grilu je tak uskutečňován z jednoho střediska (vedlejší pokladna č. 2). Prakticky prodej probíhá tak, že si zákazník může ve výdejním okénku objednat současně jak jídlo, tak pití.

Prodejní statistiky zboží za rok 2021

Přehled nejprodávanějších produktů ve výdejním okénku občerstvení (celý rok 2021)

Gramáž	Název položky	DPH%	Počet	MJ	Celk. tržba sDPH	Celk. zisk bDPH	Marže %
	Vratný kelímek	21	20758	porc			
	Vratný kelímek	21	16190	porc			
0.5l	Šumavěnka lahev	15	8644	porc			
	Tyčka Rendl	15	8622	porc			
0.5l	Král Šumavy 11°	21	5417	porc			
60ml	Lungo	15	3941	porc			
0.5l	Šumavěnka točená	15	3739	porc			
0.5 l	Birell Pomelo/ Grep	21	3717	porc			
0.5l	Šplhavec 10°	21	3104	porc			
0.5 l	Klostermann 13°	21	2989	porc			
0.5l	Magnesia	15	2445	porc			
1ks	Záloha Plzeň/ Birell	0	1989	porc			
180ml	Kapučino	15	1845	porc			
0.3l	Šumavěnka točená	15	1814	porc			
	Míša	15	1507	porc			
0.3l	Král Šumavy 11°	21	1262	porc			
	Šumavěnka lahev	15	1190	porc			
280ml	Kafe Laté	15	1171	porc			
0.3l	Šplhavec 10°	21	1125	porc			
0.5l	Plzeň lahvová	21	1096	porc			

(v přehledu je zobrazen i pohyb zálohovaných vratných kelímků. 20 758 jich bylo prodáno spolu s nápojem, 4568 z nich si návštěvníci odnesli domů jako suvenýr).

Přehled nejprodávanějších pokrmů na grilu (celý rok 2021)

Gramáž	Název položky	DPH%	Počet	MJ	Celk. tržba sDPH	Celk. zisk bDPH	Marže %
110g	Párek v rohlíku	15	12312	porc			
150g	Gril. klobása	15	4804	porc			
175g	Hranolky	15	3647	porc			
150g	Hranolky	15	2352	porc			
150g	Gril. hermelín	15	1171	porc			
150g	Grilovaný oštěpek	15	1035	porc			
	Párek v rohlíku	15	925	porc			
150	Hranolky	15	584	porc			

Přehled nejprodávanějších suvenýrů (celý rok 2021)

Název položky	DPH%	Počet	MJ	Celk. tržba sDPH	Celk. zisk bDPH	Marže %
Vizitka Kašperk	21	1596	porc			
Pohled obyčejný	21	1189	porc			
Vizitka Pustý hrádek	21	712	porc			
Turistická známka	21	625	porc			
pohled Motejl 1, 3, 11, 15, 16	21	541	porc			
Flowerski	21	526	porc			
Známka A	0	503	porc			
pohled Rillich 2, 4, 5, 10	21	443	porc			
MG Rillich hranatý	21	429	porc			
Kašperk západ slunce Albrecht	21	402	porc			
Pamětní mince	21	348	porc			
MG Allmax 1, 2	21	314	porc			
MG Ovál 6 Rillich	21	281	porc			
Propiska	21	206	porc			
Vizitka Sedlo	21	188	porc			
MG Kašperk v mlze - Albrecht	21	172	porc			
Vizitka město Kašperské Hory	21	166	porc			
Pastelka	21	162	porc			
pohled Kavale 7, 8, 13, 18	21	127	porc			
Víno Kašperk	21	126	porc			
ovál hrad 21	21	126	porc			
MG Malý	21	112	porc			
Pidířk 25	21	110	porc			
Flowersky visací	21	105	porc			
Miniatura Kašperk	21	102	porc			
Scénérie ovce 12	21	99	porc			

Kooperace s městským úřadem

Spolupráce a vzájemná interakce v období návštěvního provozu je založena především na pravidelnosti. Každé úterý jsou tak městské účtárně odevzdávány údaje o nákupech, prodeji a veškeré hotovostní doklady, jež jsou zapisovány účtárnou do pokladní knihy. V případě jakýchkoliv disproporcí je tak možné reagovat okamžitě. Každý měsíc probíhá kontrola zůstatku hotovosti, přičemž lze konstatovat, že po celý rok 2021 byl vždy zůstatek řádně kryt hotovostí.

Pravidelně nejpozději ke každému 5. dni v měsíci jsou mzdové účtárně předány podklady pro výpočet mezd za aktuální měsíc. Jsou zpracovány ve formě pracovního výkazu zvlášť pro stálé zaměstnance a zvlášť pro sezonní zaměstnance. Dále je přiložen přehled odpracovaných hodin v měsíci pro sezonní zaměstnance. Dle potřeby jsou doloženy další podklady pro výpočet mzdy – dovolenky, formuláře OČR, neschopenky, u studentů potvrzení o studiu a další. Aktuální pracovní smlouvy (dohody o provedení práce, příp. dohody o pracovní činnosti) jsou na účtárnu odevzdány okamžitě po podpisu obou stran.

Spolupráce s městskými organizacemi

Jako účelná a smysluplná se jeví spolupráce s dalšími místními a městskými organizacemi, přičemž možnosti jejich infrastruktury přinášejí hradu řadu pozitiv. Zde je stručný výčet příkladů některé konkrétní spolupráce:

MĚKIS – vzájemná součinnost na poli cestovního ruchu. Společná distribuce propagačních materiálů a společně propagace obecně, propojování dramaturgie, navádění návštěvníků z města na hrad, a naopak.

EVK – servis ČOV v předhradí, vodoinstalace dle momentální potřeby;

Kašperskohorské městské lesy – poskytnutí materiálu k pořezu, dodej palivového dříví, porážení stromů v bezprostřední blízkosti hradu, pohotovostní zpřístupňování příjezdových cest po větrných kalamitách;

Technické služby – pravidelná údržba přístupové cesty od parkoviště k hradu (v zimních měsících především posyp a prohrnování cesty), správa a objednávání revizí (např. kotlů, komínů, hromosvodů, hasicích přístrojů elektroinstalace, atd.);

Městské statky – zásoby sena pro hradní ovce.

Dodavatelé, zboží

Při výběru dodavatelů zboží je na Kašperku dlouhodobě přihlíženo k jejich místnímu původu. Sami návštěvníci regionální produkty vyhledávají, lokálnost je trendem.

Úhrady za veškeré zboží jsou prostřednictvím faktur, hotovostní platby jsou minimalizovány. Faktury jsou transparentní, jednotlivě procházející schválením a podepisovány jsou vedoucím organizační složky, městskou účetní i starostkou města. Zjednodušena je tak práce pokladní, jež nemusí na kase v provozu vést zvlášť evidenci hotovostních plateb za zboží. Bylo docíleno stavu, kdy jsou všechny pokladny výhradně příjmové.

Změny a inovace v návštěvnickém provozu

Nové odpadkové koše

Původní dřevěné koše na nádvoří začaly dosluhovat, a navíc se jevílo značně nepraktické jejich otevírání, po němž mohl být teprve odpad vyhozen. Hradní údržbář Pavel Krejčí proto přes zimu zhotovil sérii čtyř stylových odpadkových košů. Jeden je umístěn v předhradí a tři zbývající jsou rozmístěny v areálu nádvoří. Díky jejich konstrukci není nutné pro vyhození odpadu zvedat víka. Od začátku jsou koncipovány pro třídění odpadu a díky oplechované stříšce ve sklonu je prodloužena jejich životnost.

Provozovna grilu

V březnu jsme přistoupili k rekonstrukci provozovny grilu a jejímu profesionálnějšímu vybavení.

Interiér byl očištěn od nánosů mastnoty, dřevěné konstrukce zbroušeny, natřeny a nakonec byla položena protiskluzová podlaha z odolného PVC materiálu, jenž lze při úklidu po denním provozu pohodlně stírat. Instalovány byly následně nový profesionální nerezový pult a chladicí boxy.

Nové skladiště pro provozovnu grilu

Na jaře byl ustanoven nový skladovací prostor pro suroviny na gril, a to na nádvoří v multifunkčním stavení z roku 2018. Stavení bylo nově elektrifikováno, přidána rozvodná skříň i světla. Elektrifikace je vhodná i pro pokladnu v sousedním sezonním stánku suvenýrů. Díky přesunu většiny lednic a mrazáků se uvolnil dostatek místa v západní baště, jež slouží zcela výhradně jako ubytování pro sezonní pracovníky. Navíc se nemusí v hlavním provozu komplikovaně zásobovat gril ze vzdálenější západní bašty, nýbrž jen pár kroků z tohoto nového skladiště.

Puky

Novinkou letošní sezony jsou i tzv. „puky“, které se používají pro praktickou organizaci objednávek z grilu. Malé zařízení do kapsy je návštěvníkovi po zaplacení vydáno při objednávce v okénku. Návštěvník se zatím může volně pohybovat po nádvoří. Jakmile je jeho objednávka připravena, „puk“ zavrní a zabliká. Návštěvník si může jít vzápětí rovnou převzít objednávku na gril, aniž by musel v okolí provozu celou dobu vyčkávat s nastroženým sluchem, kdy kdo vyvolá jeho číslo. Nádvoří se díky tomu akusticky zklidnilo a rozptýlilo hladové návštěvníky v jeho celé ploše.

Posílená elektroinstalace v občerstvení

Z důvodu častých výpadků elektrické sítě v provozovně občerstvení, jež nebyla stavěna na příkon vícero spotřebičů, došlo na jaře k posílení rozvodů, a to nakonec i v provozovně grilu. Posílení sítě zajistil elektrikář Pavel Prunner ze Sušice. Od té doby již k výpadkům nedochází.

Ubytování pro pracovníky

Prioritou ze začátku roku byl záměr zvýšit komfort ubytování pro sezonní pracovníky v tzv. západní baště, a aby tam byly ubytovací prostory pohodlně obývatelné i v období mimo hlavní turistickou sezonu, kdy v nadmořské výšce hradu a ve zdejších klimatických podmínkách nebývá vždy příznivé počasí. I v roce 2021 práce pokračovaly, jak je uvedeno níže.

Nové vybavení na západní baště

Pro letošní sezonu jsme přistoupili k nové koncepci kuchyně, vybaven byl nový prostor společné kuchyně v mezipatře západní bašty. Přibyla zde například horkovzdušná trouba.

Do prostoru pokladny a občerstvení jsme pak nechali instalovat topnou klimatizaci, jež zaručí pohodlné teplo i během zimního provozu, a naopak přívětivé a osvěžující prostředí v letních měsících, kdy v provozovně občerstvení vydává teplo řada spotřebičů.

Stavební práce, památková obnova

Údržba, památková obnova

Prostředky do obnovy byly investovány i v roce 2021 do rozvoje a zlepšování turistické infrastruktury, kvality služeb, návštěvnického provozu i zvyšování ubytovacího komfortu pro sezonní pracovníky. Průběžně byla prováděna údržba celého hradního areálu. Nátěry, výměna poškozených okenních výplní ve věžích, ale i jiných dřevěných konstrukcí, údržba ploch a všech jednotlivostí, u nichž se projevila degradace.

Důležitým faktorem je také nutnost kastelánova postupného a neustálého rozvíjení odborného rozhledu v oboru památkové péče a znalostí samotné památky. Jen díky tomu by nemělo docházet k unáhleným krokům a neodborně provedeným zásahům, jež by mohly nevratně poškodit vzácnou gotickou památku a její historickou vypovídací hodnotu.

Výškové práce

Na jaře proběhly výškové horolezecké práce, během nichž došlo postupně k odstranění náletových dřevin z hradeb (zejména ze stěn paláce), výměně olověných plechů na střeše západní bašty a také k nátěrům šindelů na vybraných střeších. Konkrétně se jednalo o střechu nad spojovacím ochozem z purkrabství do paláce a střechu nad průčelím západní bašty do nádvoří.

Zajišťovací práce na zbytcích východní věžičky

Během podzimu byly zahájeny zajišťovací práce u zbytků věže s okrouhlým vnitřkem při bývalé východní bráně a jejím přilehlém torzu zdi. Kameník doplnil vypadané či uvolněné zdivo a podepřel jeho převis, který narušovaly rozsáhlé praskliny, přičemž hrozilo v krajním případě zřícení celého bloku.

Kameník také zpevnil korunu přilehlé zdi, jež byla donedávna kryta improvizovanou stříškou, a kterou intenzivně rozrušovala zatékající voda, kvůli čemuž se zdivo doslova sypalo.

Zajišťovací práce na Pustém hrádku

Koncem října došlo k zajišťovacím pracím na Pustém hrádku, kde narušené zdivo bylo důsledkem velkého množství návštěvníků, kteří po něm často lezli. Kameník proto doplnil vypadané kameny a přezdil poškozené části zdi. Také byly prosekány hustě zarostlé přístupové cesty v bezprostředním okolí zříceniny.

Nový obklad WC pro veřejnost

Na jaře jsme přistoupili k úpravě vnější podoby návštěvnických WC v horní části nádvoří, vystavěných v roce 2020. Původní úzká smrková prkna byla přeložena širším obkladem z modřínu. Osazeny byly dubové parapety, přístupová dvířka do prostoru krovu, čelní trám v průčelí, okenní příčky a ručně vypalované cedulky nad vchodovými dveřmi, jež zhotovil pyrograf Adam Pelda z Dlouhé Vsi. Na dodání materiálu a montáži se podílely Technické služby.

Vozový park, nakládání s odpady

Pořízení nového vozidla

Z části finančních kompenzací, jež jsme získali od MPO za uzávěry provozu kvůli covidu, bylo pořízeno nové užitkové vozidlo Mitsubishi L200 s výbavou v hodnotě 800.000 Kč včetně DPH. Vozidlo bylo zakoupeno v prosinci 2021.

Nakládání s odpady

Veškerý odpad, který vyprodukuje hrad v průběhu roku, si sami vyvážíme do sběrný odpadů v Kašperských Horách. V sezoně k transportu používáme především hradní multikáru, čímž dochází k velké finanční úspoře.

Hospodářské výsledky

Hospodaření hradu Kašperk v roce 2021

Nedaňové příjmy

Plán příjmů podle rozpočtu na rok 2021

9 015 970

Skutečné příjmy za rok 2021

10 957 272

Běžné výdaje

Plán běžných výdajů podle rozpočtu na rok 2021

8 553 000

Skutečné běžné výdaje za rok 2021

9 293 244

Výsledek hospodářské činnosti za rok 2021

+ 1 664 028

Kapitálové výdaje, městské investice

Městské stavební investice v roce 2021

0

Přijaté dotace a granty

Přijaté dotace a granty v roce 2021

1 113 200

Zhodnocení hospodaření v roce 2021

I navzdory počáteční nejistotě v prvním čtvrtletí, kdy trvaly celospolečenské uzávěry kvůli šíření nemoci covid-19, jsme se dočkali zpřístupnění památky veřejnosti alespoň na šest měsíců. Rozhodli jsme se využít jinde velmi pozvolného návratu k běžnému životu, a připravili v průběhu sezony mnohem větší množství akcí pro veřejnost, než bývá obvyklé. Zejména vyplacené honoráře účinkujícím zvýšily náklady oproti původnímu plánu (o 740 tis. vyšší). Nárůst výdajů ovšem vynahrádily tržby, jež byly oproti původnímu plánu vyšší o téměř 2 miliony korun. Celkově byl hrad ziskový, podobně jako v letech před covidem. Zisk z roku 2021 byly převedeny do investic v roce 2022, jež budou použity při památkové obnově. Nad rámec běžných příjmů se v roce 2021 podařilo vyjednat a získat mimořádné prostředky z programu náhrad za rok 2020, z čehož bylo na hrad Kašperk pořízeno nové užitkové vozidlo.

Plány na rok 2022

Stavební práce, památková péče

Nejdůležitějším stavebním počinem bude zahájení záchrany cihelné helmice na západní věži, což bude provedeno iniciací postupné stavby krovu nad torzem této helmice, mimochodem původní střešní krytiny z dob Karla IV. V roce 2022 je v plánu stavba spodního roštu a nákup a příprava materiálu na další etapy stavby krovu. Vedle této hlavní akce bude nadále pokračovat pravidelná údržba, kamenické a truhlářské práce.

Prohlídky

Hlavní novinkou budou nové prohlídky pro děti věku druhého stupně základní školy. Tematicky se budou věnovat práci kameníků a zedníků, a umožní dokonce praktické vyzkoušení si opracování kamene. Pro děti jsou určeny i příležitostné oblíbené Dětské dobrodružné výpravy do hradu, jimiž provádí Karel Ešner.

Letní noční prohlídky chystáme v podobném formátu jako v předchozích letech, tentokrát se vrátí do 14. století s tématem obchodu a střežení Zlaté stezky. Během podzimních Dnů šumavského trojhradí jsou v plánu speciální prohlídky k tématu „Zábavy na středověkém hradě“, jež budou pro všechny tři hrady připraveny družinou pana Hynka ze Žampachu.

Plánované akce na rok 2022

15. 4. – 18. 4.	Velikonoce na hradě aneb historie i hudba na nádvoří
21. - 23. 4.	Kráska z Leenane, Spolek Kašpar, divadlo
7. – 8. 5.	Kašperk za Karla IV., historická akce na nádvoří
28. - 30. 4.	Lebka z Connemary, Spolek Kašpar, divadlo
14. 5.	Den s provazochodci aneb přechod mezi věžemi
19. – 21. 5.	Kytice, Spolek Kašpar, divadlo
4. – 5. 6.	Dobrodružné výpravy do hradu pro děti, Gabreta
11. – 12. 6.	Dny šumavského trojhradí (Rabí, Velhartice, Kašperk) Společné téma: „Rekonstrukce hradů“
18. 6.	Šerm a tanec na hradě, Žehart, Sordem, Siderea
25. 6.	Petr Hapka a jeho potměšilí hosté, koncert orchestru Petra Maláska a jeho hostů
14. – 16. 7.	Noční prohlídky aneb zločin na Zlaté stezce
23. – 24. 7.	Historie, hudba a šerm na hradě, oživené nádvoří
26. – 28. 7.	Růže pro Algernon, Spolek Kašpar, divadlo
29. – 31. 7.	Romeo a Julie, Spolek Kašpar, divadlo
9. – 11. 8.	Macbeth, Spolek Kašpar, divadlo
12. – 14. 8.	Cyrano, Spolek Kašpar, divadlo
25. – 27. 8.	Noční prohlídky aneb zločin na Zlaté stezce
26. – 28. 9.	Dny šumavského trojhradí (Rabí, Velhartice, Kašperk) Společné téma: „Zábavy na středověkém hradě“
28. 12. – 31. 12.	Zimní Kašperk